

VZGOJNI NAČRT OSNOVNE ŠOLE NEZNANIH TALCEV DRAVOGRAD

Vsako življenje ima svoj tok,
kot ima vsaka reka svojo pot.
Ne da se je preusmeriti.
Lahko pa uredimo bregove
in očistimo strugo.

(V. Ščuka)

DRAVOGRAD, NOVEMBER 2008

VIZIJA DELA IN VODENJA OŠ NEZNANIH TALCEV DRAVOGRAD

**»Ne učimo se za šolo, temveč za življenje.«
(Seneka)**

Za kvalitetno delo v šoli niso dovolj le prostori in kader, nujno potrebni sta še ustrezna klima in kultura. To so dolgoročni procesi, ki zahtevajo veliko strokovnega načrtovanja in medsebojnega razumevanja ter spoštovanja med udeleženci vzgojno-izobraževalnega dela v šoli. Kvalitetne in produktivne odnose med učenci, učitelji in starši smo dolžni graditi vsi, saj lahko le tako vsi tudi največ pridobimo in uresničimo zastavljene cilje, kar je pri vodenju velike matične šole s štirimi podružnicami nujno potrebno.

Šola je dolžna učencem ustvariti spodbudno in motivacijsko vzgojno-izobraževalno okolje, razvijati njihove sposobnosti in nadarjenosti, jih navajati na skrb za sočloveka in okolje, demokratičnost, strpnost, vseživljenjsko učenje, medkulturni dialog, mednarodno sodelovanje z drugimi šolami, jim privzgojiti občečloveške vrednote, spoštovanje in pozitiven odnos do polpretekle zgodovine, jih spodbujati pri sodelovanju razvoja turizma v našem kraju... Učiteljem in drugim sodelavcem pa nuditi dobre delovne pogoje za uspešno ustvarjalno delo in možnost razvoja vseh individualnih sposobnosti. Šola mora biti staršem vselej na razpolago in jim priskočiti na pomoč pri vzgojnem delu njihovih otrok. Nenazadnje pa je izrednega pomena dobro sodelovanje šole s svetom zavoda, svetom staršev, z občinskim svetom ter s pedagoškimi inštitucijami na državni ravni.

Kot ravnatelj mi je do sedaj uspelo z dobrimi medsebojnimi odnosi in s strokovnim delom skrbeti za ugled šole kot celote, tudi z najrazličnejšimi dejavnostmi na različnih tekmovanjih (naravoslovnih, družboslovnih, športnih) in pri vključevanju v različne projekte na državnem nivoju. Tudi v bodoče si bom prizadeval, da ti uspehi ne bi izostali.

S strokovnimi delavci bo potrebno še naprej poglobljeno strokovno delati pri umestitvi novih učnih načrtov, spoznanj v samem pedagoškem delu, vse pa seveda v sodelovanju s starši. S skupnimi močmi bomo uresničevali strokovne izzive, ki jih prinaša prenova slovenskega šolstva.

ŠOLA KOT KAŽIPOT V ŽIVLJENJE

Vizijo želimo doseči preko naslednjih aktivnosti:

- Razvijati vse strani otrokove osebnosti.
- Omogočiti učencem izkustveno učenje in ustvarjalno delo za življenje.
- Razvijati interesne dejavnosti.
- Navajati učence na medsebojno kulturno komuniciranje.
- Nuditi pomoč otrokom s težavami pri učenju.
- Nuditi dodatna specifična znanja nadarjenim otrokom.
- Razvijati demokratične odnose med učenci in učitelji.
- Graditi na sožitju med starši in šolo.
- Skrbeti za stalno izobraževanje učiteljev in sodobno učno tehnologijo.

Marjan Kovše

UVOD

»Vzgoja je spremljanje razvoja otrokove osebnosti, podpora v trenutkih negotovosti in nevednosti, kažipot, svetovanje, mentorstvo, učenje, opazovanje lastnih doživljanj, miselnih procesov in vedenja. Je pomoč pri spoznavanju in doživljanju vrednot ter razvijanje sposobnosti empatije, vodi v odgovornost. Cilj vzgoje je celovito razvita osebnost.«

(Karl Ozvald)

Cilji osnovnošolskega izobraževanja, vezani na vzgojne dejavnosti šole

Cilji osnovnošolskega izobraževanja so:

- ❖ zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu;
- ❖ spodbujanje skladnega telesnega, spoznavnega, čustvenega, moralnega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti;
- ❖ omogočanje osebnostnega razvoja učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe;
- ❖ pridobivanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje;
- ❖ vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja, prihodnjih generacij;
- ❖ razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljske odgovornosti;
- ❖ vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije;
- ❖ vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- ❖ razvijanje pismenosti in razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju;
- ❖ razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje in sporočanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem in madžarskem jeziku;
- ❖ razvijanje sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih;

- ❖ razvijanje zavedanja kompleksnosti in soodvisnosti pojavov ter kritične moči presojanja;
- ❖ doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja;
- ❖ razvijanje nadarjenosti in usposabljanja za razumevanje in doživljanje umetniških del ter za izražanje na različnih umetniških področjih;
- ❖ razvijanje podjetnosti kot osebnostne naravnosti v učinkovito akcijo, inovativnosti in ustvarjalnosti učenca.

Štirje stebri izobraževanja

- ❖ Prvi steber, **učiti se, da bi vedeli**, poudarja razvoj vedenja, ustvarjalnega, kritičnega, samostojnega, izvirnega mišljenja. V naši šoli najpogosteje srečamo učenje za doseganje ciljev tega področja.
- ❖ Steber **učiti se, da bi znali delati** je povezan z znanji, potrebnimi za ustvarjanje materialnih dobrin, izvajanje storitev, gospodarsko rast in razvoj, blagostanje, zaslužek. Žal so neravnovesja na tem področju pogosto povezana s pretirano tekmovalnostjo, z velikimi razlikami v razvoju, s konflikti, z uničevanjem okolja in izčrpavanjem virov.
- ❖ Steber **učiti se, da bi znali živeti v skupnosti in eden z drugim** izpostavlja humani razvoj, kar pomeni, da je dobrobit človeka (človeštva) merilo stvari. Usmerjenost v trajnostni razvoj pa izraža skrb za okolje in prihodnost. Zato je potrebno sprejemanje povezanosti in soodvisnosti, sodelovanje, preseganje individualizma, egoizma, narcizma, zaprtosti v osebne, družinske in narodne meje. Zorenje v skupnosti in za skupnost, za osebno in planetarno celovitost.
- ❖ Četrty steber **učiti se, da bi znali biti in živeti s seboj** opozarja na pomen spoznavanja samega sebe in širjenje svojih zmožnosti, ustvarjalnosti, svobode in identitete. Učenci naj bi se naučili sprejemati sebe in skrbeti zase tako, da bi živeli v ravnotežju, vedrini, miru in bi uspešno reševali svoje probleme. Življenjska uspešnost je namreč v veliki meri povezana z našim samozavedanjem, zadovoljstvom ter odnosi z drugimi ljudmi.

Z oblikovanjem koncepta dela na vzgojnem področju ter načrtovanjem in izvajanjem vzgojnih načrtov šol želimo uresničevati predvsem zadnja dva stebra izobraževanja.

»...LEPO JE ŽIVETI Z OTROKI! ZARADI NJIHOVE ISKRENOSTI, NEPOSREDNOSTI, IGRIVOSTI IN VESELJA, NI NAM ŽAL ČASA, NAPOROV, ODREKANJA, PREMAGOVANJA. OB NJIH VIDIMO PRAVE VREDNOSTI ŽIVLJENJA. LEPO NAM JE, KO SMO SKUPAJ!«

1. VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA

1.1 Vrednote, za katere si na šoli prizadevamo

- ❖ Skrb za razvoj posameznikove osebnosti.
- ❖ Razvijanje pozitivne samopodobe.
- ❖ Spodbudna, pozitivna klima in dobro počutje na šoli.
- ❖ Upoštevanje drugačnosti, dopuščanje različnih pogledov, tolerantnost.
- ❖ Občutljivost za socialne razlike.
- ❖ Preseganje individualizma, egoizma.
- ❖ Timsko delo, solidarnost.
- ❖ Etika skrbi - skrb za sočloveka, empatija, moralnost.
- ❖ Skrb za posameznikovo duhovno razsežnost.
- ❖ Poštenost do sebe in drugih - odkritost v odnosih, resnicoljubnost.
- ❖ Nenasilje - boj proti nasilju in agresiji med učenci.
- ❖ Skrb za zdravje - zdravo okolje in prehrana.
- ❖ Skrb za šolski inventar in osebne predmete.
- ❖ Doslednost v dogovorih in odnosih.
- ❖ Vzgoja in izobraževanje za trajnostni razvoj in za življenje - pomen vseživljenjskega učenja.

1.2 Oblikovanje okolja za optimalno življenje in delo v šoli

Pri oblikovanju življenja in dela na šoli moramo upoštevati naslednja načela:

- ❖ Načelo oblikovanja okolja, v katerem bodo učenci uspešno zadovoljevali telesne, duševne in psiho-socialne potrebe.
- ❖ Načelo kakovostnega organiziranega učenja, strpnosti, sodelovanja, skupnega reševanja težav, dogovarjanja, zavzetosti za vsakega posameznika, spodbujanja k odličnosti, vzajemnega spoštovanja, prostovoljnega dela.
- ❖ Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil.
- ❖ Načelo spodbujanja samonadzora in samodiscipline za večjo samostojnost in odgovornost otrok.
- ❖ Načelo osebnega zgleda.
- ❖ Načelo strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti.
- ❖ Načelo zaupanja z zagotavljanjem varnosti.
- ❖ Načelo vključevanja staršev in lokalne skupnosti v življenje in delo šole.

2. VZGOJNE DEJAVNOSTI

2. 1 Proaktivne in preventivne dejavnosti

Oddelčne ure predstavljajo možnost za oblikovanje dobrih medosebnih odnosov, sprejemanja drugačnosti in različnosti, sodelovanja in aktivne udeležnosti pri oblikovanju življenja in dela oddelka.

Socialno-integracijske igre se pripravijo za sprostitev učencev, popestritev pouka ter izboljšanje razredne klime.

Učno pomoč našim učencem nudijo prostovoljci s Centra za socialno delo Dravograd, obeh gimnazij in Mladinskega centra.

Medvrstniška učna pomoč se izvaja znotraj oddelčnih skupnosti med sošolci.

Psihološke delavnice potekajo v sklopu psihološko-preventivnega dela v okviru oddelčnih ur na šoli za učence in učenke vseh razredov.

Šolska skupnost

- ❖ ŠSU zbira pripombe in predloge oddelčnih skupnosti v zvezi s programom pouka, interesnimi dejavnostmi, prireditvami na šoli;
- ❖ spremlja uresničevanje pravic in dolžnosti učencev ter opozarja ravnatelja in svet šole na morebitne kršitve pravic učencev;
- ❖ načrtuje in organizira skupne akcije, predvsem solidarnostnega značaja, prizadeva si za prijetno vzdušje učencev na šoli (urejenost učilnic, hodnikov, sprostitevne aktivnosti, zabavne prireditve...);
- ❖ obravnava preventivne programe: obravnava različnih tem na predlog predstavnikov posameznih razrednih skupnosti (ljubezen, družinski odnosi, prijateljstvo, strpnost, odgovornost...);
- ❖ skrbi za delovanje otroškega parlamenta na šoli, v regiji in na državnem nivoju;
- ❖ oblikuje predloge za pohvale, nagrade in priznanja učencem;
- ❖ opravlja druge naloge, za katere se dogovorijo učenci.

Šolski otroški parlament

Participacija otrok je dejansko postala ena najpomembnejših tem v svetu otrokovih pravic in morda ključna tema za razumevanje sodobnega otroštva sploh. Participacija otrok je pravica otrok, mar ne? Imajo se pravico izreči o stvareh, ki jih zadevajo. Pri tem naj bi bili slišani in tudi upoštevani – tako pravico utruje in zagotavlja tudi Konvencija ZN o otrokovih pravicah (1989).

Otroški parlament je zanimiva oblika sodelovanja med državo in nevladno organizacijo v korist otrok. Pomeni most med institucijo (šolo) in družbenim okoljem. Je projektna metoda dela, znotraj katere lahko otroci oziroma učenci izrazijo svoje mnenje, interese, potrebe, skratka odnos do vsega, kar jih zanima ter seveda oblikujejo razne predloge, sklepe, iniciative glede na obravnavano temo. Učenci v okviru tovrstne participacije spoznavaajo človekove pravice in se tudi usposabljaajo za uveljavljanje v družbi.

Pravilnik o pravicah in dolžnostih učencev osnovne šole navaja, naj ravnatelj šole skliče parlament najmanj dvakrat letno.

Temo otroškega parlamenta za naslednje šolsko leto izbirajo otroci sami.

- ❖ Oddelčne skupnosti so pravzaprav »baza otroškega parlamenta«.
- ❖ Parlamenti postajajo vse bolj oblika praktične državljanske vzgoje.

Otroški parlament je lahko resnično uspešen le v okoljih, kjer odrasle dejansko zanima, kaj želijo otroci povedati, ki jih zanima njihovo mnenje in njihov pogled na stvarnost.

Učenci OŠ Dravograd se nekajkrat letno sestanejo in podajo svoja mnenja in stališča o obravnavani temi, v sklopu razrednih ur pa skupaj z razredničarkami izdelajo material za brošurico in naredijo plakate, ki so potem na ogled po šolskih hodnikih. Videnja obravnavane problematike predstavniki razredov predstavijo na šolskem otroškem parlamentu, predstavniki šole pa naprej na regijskem in državnem otroškem parlamentu.

Šolska knjižnica

Šolska knjižnica je namenjena povečanju strokovnosti in kvalitete dela za razširjanje in poglobljanje znanja učencev knjižne in knjižnične vzgoje ter za navajanje učencev na samostojno delo. Uporabniki knjižnice lahko izbirajo med več kot 13.000 enotami knjižnega gradiva, ki si ga lahko izposodijo po urniku izposoje. Poleg izposoje potekajo še druge dejavnosti: ure knjižnično-informacijskih znanj, zaključek branja za bralno značko, knjižni kviz, knjižničarski krožek ter druga predavanja.

Učbeniški sklad nudi vsem učencem na šoli možnost brezplačne izposoje učbenikov za redni pouk. Učbenike prejmejo učenci prvi teden pouka. Učenci z učbeniki iz šolskega učbeniškega sklada ravnaajo lepo in jih ob koncu šolskega leta vrnejo nepoškodovane. V nasprotnem primeru morajo plačati odškodnino.

Dnevi dejavnosti

Dnevi dejavnosti so del obveznega programa osnovne šole, ki povezujejo predmetna področja. Potekajo po letnem delovnem načrtu šole, ki določa njihovo vsebino in organizacijo. Cilji dnevov dejavnosti so omogočiti učencem utrjevanje in povezovanje znanja, uporabljanje le-tega in njegovo nadgrajevanje s praktičnim učenjem. Učenci pri pripravi dejavnosti aktivno sodelujejo, so

samostojni in ustvarjalni. Načrt dejavnosti naj vsebuje: namen in potek dejavnosti, opis odhodov in prihodov ter morebitnih nastanitev, poimenski seznam udeležencev, ukrepe za varno izvedbo, seznanitev staršev, pripravo učencev in njihove obveznosti, pravila obnašanja in plačilo.

Kulturni dnevi

Učenke in učenci spoznavajo različna jezikovna, družboslovna in umetnostna področja, naravne vrednote in vrednote človeške družbe ter jih med seboj povezujejo. V izvajanju kulturnih dnevov so učenke in učenci aktivni, to je dejavnosti načrtujejo ter sprejemajo, doživljajo in se izražajo. Navajajo se na sprejemanje in vrednotenje lastnega dela, dela sošolk in sošolcev ter odraslih. Razvijajo ustvarjalnost, sposobnost dojemanja spoznanj družboslovnih ved in jezikoslovja, doživljanje umetniške besede, barv, oblik, zvoka in giba ter prepoznavanje, razumevanje in vrednotenje pokrajine in njenih sestavnih delov.

Športni dnevi

Učenke in učenci zadovoljujejo potrebe po gibanju, gibalnem izražanju in ustvarjalnosti, se sprostijo in razvedrijo. Razvijajo tovarištvo, medsebojno sodelovanje, spoštujejo lastne in tuje dosežke, utrjujejo si samozavest in pridobivajo trajne športne navade. Seznanjajo se z različnimi športnimi dejavnostmi in s športom v prostem času, usposablja se za samostojne športne dejavnosti. Ob povezavi z načeli in cilji zdravstvene vzgoje in naravoslovnimi dnevi se zavedajo pomena varovanja okolja in zdravja, oblikujejo si spoštovanje do narave.

Tehniški dnevi

Učenke in učenci opazijo tehnični problem v svojem okolju, ga raziščejo, zanj oblikujejo rešitev in jo preverijo. Razvijajo pozitiven odnos do tehničnih dosežkov, raziskujejo njihov izvor in zgradbo, skupaj s sošolkami in sošolci zbirajo podatke o tehničnih zbirkah, primerjajo svoje ugotovitve s podatki iz strokovne literature. Ob oblikovanju razstav izmenjujejo izkušnje in ideje, skušajo izboljšati obstoječe tehnične rešitve ter uporabljajo nove informacijske tehnologije.

Naravoslovni dnevi

Učenke in učenci aktivno in sistematično dopolnjujejo in poglobljajo teoretično znanje, ki so ga pridobili med rednim poukom, in ga povezujejo v nove kombinacije. Dejavnosti jih spodbujajo k samostojnemu in kritičnemu mišljenju, omogočajo uporabo znanja ter spoznavanje novih metod in tehnik raziskovalnega dela (terensko, laboratorijsko delo itd.). Aktivno opazujejo, spoznavajo in doživljajo pokrajino kot celoto in posamezne sestavine okolja, spoznavajo in razumejo sobivanje človeka in narave. Intenzivno doživljajo naravo, odkrivajo njene lepote in vrednote, oblikujejo pozitiven odnos do narave, življenja, učenja in dela. Zavedajo se pomena varovanja zdravja in okolja. Naravoslovne dneve

izvajamo z vključevanjem učencev v enodnevne ekskurzije po posameznih področjih in z naravoslovnim tednom v 7. in 8. razredu.

Zdravstvena vzgoja

Zdravstvena vzgoja je vključena v pouk pri večini predmetov predmetnika osnovne šole skozi ves izobraževalni proces. Učencem od prvega do devetega razreda predava dipl. višja medicinska sestra iz ZD Dravograd v sodelovanju z drugimi strokovnjaki o zdravju. Sistematični zdravniški pregled je organiziran za učence prvih, tretjih, petih in osmih razredov. V šolski zobni ambulanti pa se opravljajo sistematični pregledi zob.

Krožki – interesne dejavnosti

Na šoli potekajo številne interesne dejavnosti. Njihov namen je razvijati interesna področja učencev. Poudarjen je razvoj na učnem in socialnem področju, pri čemer učenci razvijajo produktivno mišljenje in so celostno, miselno in čustveno aktivni. V okviru interesnih dejavnosti lahko učenci poglobljajo in nadgrajujejo vsebine šolskega kurikula in spoznavajo vsebine, ki formalno niso predpisane oziroma predlagane. Temeljni namen interesnih dejavnosti je uporaba pridobljenih vedenj in znanj za preživljanje prostega časa, kar lahko služi kot izhodišče za nadaljnje izobraževanje.

Projekti šole

Naši učitelji vseskozi iščejo nove oblike in načine dela z učenci. Ustvarjanje projektov je postalo stalno delo kot oblika spodbujanja in razvijanja inovacijskih dejavnosti pri učencih.

Šola v naravi

Šola v naravi uresničuje program, katerega cilji, dejavnosti in vsebine iz več učnih načrtov so vezani na drugačno izvedbo (na primer terensko delo, projektne naloge, športne dejavnosti) in za katerega je zlasti pomembno medpredmetno povezovanje in prepletanje znanja različnih predmetnih področij ter vpetost v naravni in družbeni prostor, to je povezava z okoljem, v katerem šola v naravi poteka. Program šole v naravi se za skupine učencev praviloma izvaja v naravnem okolju. Prav ta specifična organizacijska oblika zagotavlja večjo možnost izvajanja vseh elementov socialnointegracijske vloge vzgojno-izobraževalnega programa.

Jutranje varstvo je namenjeno učencem prve triade. V jutranjem varstvu učenci preživijo čas do pouka. Zaposleni so z različnimi skupinskimi ali individualnimi igrami, branjem in ostalim vodenim delom. Omogočen je tudi tihi počitek na blazinah.

Podaljšano bivanje

Podaljšano bivanje je oblika vzgojno izobraževalnega procesa, ki jo šola organizira po pouku (od 11.30 do 15.30) in je namenjena učencem od 1. do 5. razreda oziroma v skladu s predpisi. V podaljšano bivanje se učenci vključujejo prostovoljno s prijavo staršev v okviru pravil, ki jih določi šola.

Vsebuje naslednje elemente:

- ❖ samostojno učenje,
- ❖ sprostitveno dejavnost,
- ❖ ustvarjalno preživljanje prostega časa in
- ❖ prehrano.

Glavni namen podaljšanega bivanja je, da otrok v sprostitvenih dejavnostih ob dobrem počutju preživi čas v družbi vrstnikov, da si ob igri pridobiva življenjske izkušnje in pravila za zdrav način življenja, da se vsak dan telesno razgiba in preko sproščenih odnosov ustvarja pogoje za demokratični dialog s svojimi vrstniki.

Šolska prehrana

Na šoli nudimo učencem zajtrk (samo prvi razred), malico in kosilo. Čas, način in pravila ravnanja v času prehranjevanja določi šola. Učenci uživajo hrano v učilnicah in jedilnici. Zaželeno je, da vsak učenec prejme v šoli vsaj en obrok dnevno. Prijave in odjave se sporočijo v kuhinjo pravočasno. Stroške prehrane je potrebno poravnati do roka, označenega na položnici, sicer se odtuji pravica do prehranjevanja na šoli.

Regresirana šolska prehrana

Starši, ki zaradi slabše materialne situacije v družini težko plačujejo šolsko prehrano, imajo pravico do regresa (malica, izjemoma topel obrok). Vlogo za regresiranje prehrane izpolnijo na začetku šolskega leta - do 20. septembra, vložijo pa jo lahko tudi med šolskim letom. Zaradi slabše materialne situacije imajo starši pravico tudi do finančne pomoči pri plačilu šole v naravi.

Prevoz oddaljenih učencev

Za učence naše šole, ki imajo prebivališče oddaljeno od šole več kot štiri kilometre, je organiziran brezplačni šolski prevoz. Prevozi se izvajajo v skladu z določenim razporedom in dogovori med vodstvom šole, učenci, starši in šoferji.

2.2 Svetovanje in usmerjanje

Govorilne oziroma pogovorne ure za učence

Vsak učitelj ima v svojem urniku tudi eno uro namenjeno učencem za razgovor ali dodatno razlago snovi.

Individualna svetovanja v svetovalni službi

Šolsko svetovalno delo kot organizirana oblika pomoči učencem in šoli ima v sodobnem času precejšnjo tradicijo, saj predstavlja sestavni del vsake vzgojno-izobraževalne organizacije.

Ne zajema zgolj svetovanja, temveč tudi prijeme posvetovanja in koordiniranja. Kot organski del vsake šole je svetovalna služba namenjena zagotavljanju svetovalne pomoči učencem, njihovim staršem, učiteljem ter tudi vodstvu šole. Svetovalna doktrina v šoli zajema torej delo z učenci ter njihovimi starši in je kot taka usmerjena v učenca samega, njegovo socializacijo, osebni razvoj in šolsko delo.

Gre za zagotavljanje pomoči učencem, kateri se v razvojnih in šolskih situacijah soočajo z izobraževalnim programom, ki ga morajo usvajati.

Izhodišča dela svetovalne službe:

- ❖ Svetovalna služba je namenjena vsem učencem.
- ❖ Svetovanje mora biti usmerjeno v učenčev celostni razvoj.
- ❖ Svetovalna dejavnost naj bi bila usmerjena predvsem v preventivno delo.
- ❖ Svetovalna služba je integralni del šole, njen program pa integralni del programa šole in se vključuje tudi v njegov razvoj.

Poklicno svetovanje in usmerjanje

Poklicna orientacija se delno izvaja v okviru posameznih predmetov od 1. do 9. razreda, na oddelčnih urah in ekskurzijah, kjer učenci spoznavajo različne poklice.

Dejavnosti, ki potekajo skozi vse šolsko leto so:

- ❖ individualno svetovanje učencem in staršem,
- ❖ poklicno izobraževanje in informiranje z literaturo, plakati, filmi,
- ❖ izvedba naravoslovnega dne,
- ❖ sodelovanje s srednjimi šolami, zdravstvenim domom, uradom za delo, podjetji...,
- ❖ administrativno in dokumentacijsko delo,
- ❖ ekskurzije v podjetja in srednje šole,
- ❖ udeležba na »dnevh odprtih vrat«, ki jih organizirajo srednje šole,
- ❖ poklicni kažipot,
- ❖ informativni dan za devetošolce,
- ❖ poklicna diagnostika (Vprašalnik o poklicni poti, MFBT),
- ❖ računalniški program za učence - KAM IN KAKO?,
- ❖ sodelovanje z Zavodom za zaposlovanje,
- ❖ roditeljski sestanek - vpis v SŠ,
- ❖ analiza vpisa v SŠ,
- ❖ urejanje Zoisovih, kadrovskih in republiških štipendij.

Sodelovanje z drugimi zunanjimi strokovnimi službami:

- ❖ z vrtcem: sodelovanje pred vstopom otrok v šolo;
- ❖ s knjižnico;
- ❖ s srednjimi šolami: sodelovanje v okviru poklicne orientacije (vpis v SŠ), priprave različnih delavnic (lesarske, prehrabene, turistične delavnice) in dnevov odprtih vrat (srednje šole se predstavljajo), sodelujemo pa tudi v zvezi z organizacijo in izvedbo tehniških dnevov;
- ❖ z Mladinskim centrom Dravograd;
- ❖ s Centrom za socialno delo: strokovno sodelovanje;
- ❖ z zdravstvenim domom: zdravstvena vzgoja učencev;
- ❖ z Rdečim križem: solidarnostne akcije, mladi člani RK;
- ❖ z domom starostnikov: obisk učencev višjih razredov v domu;
- ❖ s policijo in kriminalistično službo: preventivna dejavnost, strokovno sodelovanje;
- ❖ z društvi in drugimi organizacijami oziroma ustanovami.

2. 3 Zavzetost za vsakega posameznika

Otroci s posebnimi potrebami z odločbo o dodatni strokovni pomoči

Našo šolo obiskujejo tudi učenci s posebnimi potrebami, ki jih je k nam usmerila Komisija za usmerjanje. Določila jim je z odločbo načine in vrste pomoči, ki jih potrebujejo za uspešno učenje glede na njihove posebne potrebe. Na šoli je zato zaposlena specialna pedagoginja. Glede na vrsto primanjkljajev učencev pa prihajajo iz drugih šol in zavodov še surdopedagogi in socialna pedagoginja. Sodelujejo z učitelji, ki nudijo tem učencem dodatno učno pomoč izven pouka. Vsi se trudijo za vsestranski razvoj učenca.

Otroci s posebnimi potrebami, ki so nadarjeni na določenih področjih

- ❖ Evidentiranje poteka v 3. in 7. razredu devetletke v mesecu maju/juniu v tekočem šolskem letu (o domnevni nadarjenosti se obvesti starše učencev in učenk ter se od njih pridobi pisno soglasje o nadaljnjem postopku identifikacije).
- ❖ Razredniki v sodelovanju z učiteljskim zborom za evidentirane učence/učenke izpolnijo ocenjevalno lestvico o domnevni nadarjenosti.
- ❖ Nadaljnja identifikacija poteka v 4. in 8. razredu devetletke - jesen/zima tekočega šolskega leta s pomočjo testov inteligentnosti (Ravenove progresivne matrice) in ustvarjalnosti (Torrancovi testi ustvarjalnega mišljenja - besedna oblika).
- ❖ Za učence/učenke, ki bodo identificirani kot nadarjeni, se bodo pripravili individualizirani programi in bodo tekom šolskega leta vključeni tudi v delavnice dela z nadarjenimi.

Dopolnilni pouk

Dopolnilni pouk je namenjen učencem, ki imajo zaradi daljše odsotnosti ali kakšnega drugega vzroka težave pri pouku. Dopolnilni pouk je določen po urniku. Vključitev učenca k dopolnilnemu pouku predlaga učitelj na osnovi dela in rezultatov pri pouku. Starše se o tem obvesti. V dobro otrok je dopolnilni pouk za učence, ki ga potrebujejo, obvezen.

Dodatni pouk

Dodatni pouk je namenjen učencem, ki se želijo seznaniti z izbrano snovjo na višji, zahtevnejši ravni. To niso samo učenci, ki so identificirani kot nadarjeni učenci, ampak tudi tisti, ki se pripravljajo na različna tekmovanja. Vsak učitelj je dolžan spodbujati učence k dodatnemu delu in jih pripravljati na tekmovanja. Učenci se vključujejo k dodatnemu pouku prostovoljno, vodi pa se evidenca prisotnosti. Poteka v dogovoru z učiteljem, pred ali po pouku.

2. 4 Spodbujanje k odličnosti posameznikov in odnosov

Priprave na tekmovanja

Priprave na tekmovanja potekajo v okviru dodatnega pouka, interesnih dejavnosti, velikokrat pa tudi po dogovoru pred in po pouku. Seveda pa morajo učenci opraviti tudi veliko samostojnega dela doma. Gradiva za tekmovanja prejmejo učenci v šoli oziroma sami poskrbijo za fotokopiranje ali izposojajo knjig v knjižnici.

Na šoli potekajo priprave za vse ravni tekmovanja: šolsko, regijsko in državno.

Podrobnejše informacije o posameznem področju tekmovanja so opredeljene v pravilnikih za posamezno področje, s čimer učence seznanijo učitelj-mentor na pripravah. Učenci se morajo za posamezno vrsto tekmovanja pisno prijaviti, starši pa s tem soglašati. Tekmovanja potekajo skozi celo šolsko leto. Koledar vseh tekmovanj je objavljen na spleti strani Ministrstva za šolstvo in šport in spletni strani šole.

Cilji tekmovanj so:

- ❖ širjenje in poglobljanje pri pouku pridobljenega znanja nad zahtevnostjo rednega programa;
- ❖ primerjanje znanja med udeleženci in popularizacija posameznih znanj;
- ❖ odkrivanje in spodbujanje nadarjenih ter dodatna motivacija za nadaljnje poglobljanje znanj;
- ❖ spodbujanje in razvijanje ustvarjalnosti učencev;
- ❖ razvijanje določenih spretnosti, pomembnih za življenje in kritično razmišljanje;

- ❖ zadostiti željam mladih po medsebojnem spoznavanju in izmenjavi izkušenj;
- ❖ razvijanje (zdravega) tekmovalnega duha ter navajanje in usposabljanje učencev za učinkovito predstavitev znanja;
- ❖ zbiranje točk za pridobitev Zoisove štipendije in dodatnih točk za vpis v srednje šole.

Učenci, ki se pripravljajo na državno (regijsko) tekmovanje, so po predhodnem dogovoru z učitelji v tednu pred tekmovanjem opravičeni ustnega ocenjevanja. Prav tako lahko en dan pred tekmovanjem namenijo pripravi na tekmovanje, in sicer so prisotni v šoli, a upravičeni od pouka.

Prilagajanje šolskih obveznosti - športniki, umetniki

Nekateri učenci so ob pouku zelo obremenjeni z dodatnimi aktivnostmi na športnem in umetniškem področju, poleg tega pa dosegajo odlične rezultate na tem področju. Ti imajo možnost na šoli skleniti dogovor o prilagajanju šolskih obveznosti, ki ga podpišejo učenec, razrednik in ravnatelj. O opravičenosti sklenitve dogovora odloča učiteljski zbor, potrdi pa ga ravnatelj šole. Pred tem mora učenec predložiti vsa dokazila in potrdila s strani kluba oziroma organizacije, v kateri se udeležuje. Učenec in starši, s katerimi se sklene dogovor, se morajo dogovorjenega držati, v nasprotnem primeru se dogovor prekine. Dogovor o prilagajanju šolskim obveznostim se vlaga v začetku šolskega leta, vsako leto znova.

Podrobna vsebina dogovora je razvidna iz obrazca Dogovor o prilagajanju šolskim obveznostim, ki je v prilogi.

Izbirni predmeti

Izbirni predmeti so način prilagajanja osnovne šole individualnim razlikam in interesom učencev. Ponudbo izbirnih predmetov šola predstavi učencem že ob koncu predhodnega šolskega leta. Skupine za izvajanje pouka izbirnih predmetov šola oblikuje za tiste predmete, za katere se je prijavilo zadostno število učencev, seveda pa tudi za tiste, ki jih mora obvezno ponuditi v skladu z zakonom.

Izbirni predmeti so eno, dve ali triletni. Učenec lahko vsako leto zamenja izbirni predmet (triletni izbirni predmet naj bi učenec obiskoval vsa tri leta). Učenci si izberejo dve ali tri ure (s soglasjem staršev) izbirnih predmetov tedensko, neodvisno od ponujenega sklopa (družboslovno-humanističnega in naravoslovno-tehničnega).

3. SODELOVANJE S STARŠI

Govorilne ure

Učitelji vseh treh triad imajo skupne govorilne ure enkrat mesečno. Individualni razgovori v dopoldanskem času so po dogovoru z razredniki in ostalimi učitelji eno uro na teden. Pogovore organiziramo v matičnih učilnicah ali kabinetih. V tem času so na šoli tudi ostali strokovni delavci.

Roditeljski sestanki

O datumih roditeljskih sestankov, ki so organizirani med letom, so starši pisno obveščeni.

Vsebinsko so posvečeni devetletnemu šolanju, učno-vzgojni problematiki in skrbi za zdravje.

Posamezni razredi imajo svoj nabor tem, glede na problematiko v posameznem razredu.

Individualni svetovalni razgovori

Starši se v okviru individualnih svetovalnih razgovorov pri svetovalnih delavkah lahko posvetujejo v zvezi z naslednjimi vsebinami:

- ❖ zagotavljanje psihološke pomoči učencem,
- ❖ svetovalno delo s starši,
- ❖ posvetovanje ob vstopu otroka v šolo,
- ❖ posvetovanje o vzgoji in o otrokovem razvoju,
- ❖ posvetovanje ob kritičnih situacijah v družini: ločitev staršev, selitev, smrt...,
- ❖ razumevanje in pomoč pri odpravljanju učenčevih razvojnih, čustvenih in vedenjskih težav ter stisk,
- ❖ agresivno vedenje,
- ❖ vedenjske motnje,
- ❖ svetovanje o možni pomoči učencu s težavami in motnjami v razvoju,
- ❖ delo z učenci s posebnimi potrebami,
- ❖ delo z nadarjenimi učenci,
- ❖ individualno in skupinsko delo z učenci od 1. do 9. razreda,
- ❖ učne težave,
- ❖ učna pomoč,
- ❖ šolski neuspeh,
- ❖ neopravičeno izostajanje od pouka,
- ❖ problematika odvisnosti, zasvojenosti,
- ❖ sodelovanje z učitelji,
- ❖ drugo...

Namen svetovalne službe je v sodelovanju s starši, učitelji in vodstvom šole ustvarjati pogoje, v katerih se bodo učenci čim bolj razvijali. Psihologinja pri svojem delu sledi načelom Kodeksa psihološke etike. V odnosih z drugimi upošteva načelo spoštovanja človekovih pravic in dostojanstva, pozna pristojnosti in odgovornosti psihološkega dela ter skrbi za integriteto poklica.

Timski sestanki za učence s posebnimi potrebami

Učenci s posebnimi potrebami, ki imajo odločbo za usmerjanje, dobijo na šoli dodatno učno pomoč učiteljev, pomoč specialnega pedagoga za odpravljanje primanjkljajev glede na vrsto posebne potrebe. Za te učence izda ravnatelj sklep o ustanovitvi timske skupine, v kateri so razrednik, učitelji, ki izvajajo pomoč, drugi strokovni delavci in starši. Timska skupina izdelava individualiziran program za učenca, v katerem določi minimalne cilje znanja za učenca in prilagoditve pri učenju in ocenjevanju znanja. Timska skupina se sestane dvakrat letno, po potrebi tudi večkrat. Ob preteku odločbe ali ponovnem predlogu usmerjanja sestavi skupno poročilo o učencu.

Timski sestanki za nadarjene učence potekajo po enakem vrstnem redu.

Druga vključevanja staršev v življenje in delo šole

Starše šola povabi na različna srečanja, prireditve in druge oblike druženja, saj je to osnova za pridobivanje zaupanja in plodno sodelovanje (delavnice za starše, predavanja, sodelovanje v dnevih dejavnosti, taborih, pohodih, šolah v naravi...). Šola posredno prispeva tudi h kvalitetnejši vzgoji v družinah s svojimi načini vzgoje, s kakovostjo odnosov do učencev in staršev in s posredovanjem novih znanj staršem. Pomembna je svetovalna pomoč staršem v vzgojnih zadevah in redno informiranje staršev o vedenju njihovih otrok.

Vzgojni načrt sprejet na 4. seji Sveta zavoda v šolskem letu 2008/2009, ki je bila 16. 6. 2009.

Predsednica Sveta zavoda:

Marija Cehner

Ravnatelj šole:

Marjan Kovše

V Dravogradu, dne _____